

**Ομιλία του Αμαντέο Μπορντίγκα,
εκπροσώπου της Αριστερής Αποχικής Φράξιας
του Ιταλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος,
στο 2^ο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς**

Η Αριστερή Φράξια του Ιταλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος είναι αντικοινοβουλευτική ως προς τις απόψεις της κι αυτό για λόγους που δεν ισχύουν μονάχα για την Ιταλία, αλλά οι οποίες έχουν έναν γενικό χαρακτήρα.

Μήπως ασχολούμαστε εδώ μονάχα με ένα ζήτημα αρχής; Ασφαλώς, όχι. Από θέση αρχής είμαστε όλοι, στο κάτω-κάτω, αντίπαλοι του κοινοβουλευτισμού, επειδή τον απορρίπτουμε ως μέσο απελευθέρωσης του προλεταριάτου και ως πολιτική μορφή του προλεταριακού κράτους. Οι αναρχικοί είναι αντικοινοβουλευτικοί από θέση αρχής, αφού δηλώνουν ότι είναι ενάντια σε κάθε εκπροσώπηση της εξουσίας. Οι συνδικαλιστές που είναι πολέμιοι της πολιτικής δράσης του κόμματος, και οι οποίοι έχουν μια εντελώς διαφορετική αντίληψη της διαδικασίας απελευθέρωσης του προλεταριάτου, είναι επίσης εναντίον του. Σε ό,τι μας αφορά, ο αντικοινοβουλευτισμός μας βασίζεται στη μαρξιστική κριτική της αστικής δημοκρατίας. Δεν θα επαναλάβω εδώ τα επιχειρήματα του κριτικού κομμουνισμού που ξεσκεπάζουν το αστικό ψέμα της πολιτικής ισότητας ως μέσο για να θολώσει [η αστική τάξη] την οικονομική ανισότητα και την ταξική πάλη. Αυτή η αντίληψη στηρίζεται στην ιδέα περί μιας ιστορικής διαδικασίας με την οποία επιτυγχάνεται η απελευθέρωση του προλεταριάτου ύστερα από έναν βίαιο ταξικό αγώνα που υποστηρίζεται από τη δικτατορία του προλεταριάτου.

Αυτή η θεωρητική αντίληψη, η οποία αποσαφηνίζεται στο «Κομμουνιστικό Μανιφέστο», βρήκε την πρώτη της ιστορική πραγματοποίηση με τη Ρώσικη Επανάσταση. Μεταξύ των δύο αυτών γεγονότων δεν υπάρχει ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Κατά τη διάρκεια αυτής της εξέλιξης ο καπιταλιστικός κόσμος έχει διανύσει πολύ δρόμο. Το μαρξιστικό κίνημα έχει ξεπέσει σε σοσιαλδημοκρατικό και έχει δημιουργήσει ένα πεδίο κοινής δράσης για τα μικροσυμφέροντα της συνεργασίας μεμονωμένων ομάδων εργατών και αστικής δημοκρατίας. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται στα συνδικάτα και στα σοσιαλιστικά κόμματα.

Το μαρξιστικό καθήκον του ταξικού κόμματος, το οποίο θα έπρεπε να ομιλεί για λογαριασμό ολόκληρης της εργατικής τάξης και να μην λησμονεί τα παλιά ιστορικά του καθήκοντα, έχει, κατά συνέπεια, σχεδόν εντελώς ξεχαστεί. Κατασκευάστηκε μια νέα ιδεολογία που δεν είχε τίποτα κοινό με τον μαρξισμό, η οποία απορρίπτει τα βίαια μέτρα και αγνοεί τη δικτατορία του προλεταριάτου για να βάλει στη θέση της την αυταπάτη μιας κοινωνικής εξέλιξης διαμέσου ενός ειρηνικού και δημοκρατικού δρόμου.

Η Ρώσικη Επανάσταση έχει πραγματοποιήσει τη μαρξιστική θεωρία με έναν αξιοθαύμαστο τρόπο, αποδεικνύοντας την αναγκαιότητα μιας βίαιης πάλης και της εγκαθίδρυσης της δικτατορίας του προλεταριάτου. Όμως, οι ιστορικές συνθήκες κάτω από τις οποίες εξελίχθηκε η Ρώσικη Επανάσταση είναι διαφορετικές από τις συνθήκες για την προλεταριακή επανάσταση στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης και την Αμερική. Η κατάσταση στη Ρωσία θα μπορούσε ίσως να συγκριθεί με την κατάσταση στη Γερμανία το 1848, όπου δύο επαναστάσεις ξέσπασαν η μια ύστερα από την άλλη, μια αστική-δημοκρατική και μια προλεταριακή.

Οι εμπειρίες της Ρώσικης Επανάστασης σε επίπεδο τακτικής δεν μπορούν να μεταφερθούν σε άλλες χώρες όπου η αστική δημοκρατία έχει ήδη προ πολλού εγκαθιδρυθεί και όπου η επαναστατική κρίση θα συνίσταται στην άμεση μετάβαση από αυτό το καθεστώς στη δικτατορία του προλεταριάτου.

Η μαρξιστική σημασία της Ρώσικης Επανάστασης έγκειται σε αυτό, στο ότι η τελική της φάση (η διάλυση της Συντακτικής Συνέλευσης και η κατάληψη της εξουσίας από τα σοβιέτ) πραγματοποιήθηκε πάνω σε μαρξιστική βάση και προετοίμασε το έδαφος για την ανάπτυξη ενός νέου κινήματος, τη δημιουργία της Κομμουνιστικής Διεθνούς, η οποία, τελικά, έσπασε από τους σοσιαλδημοκράτες οι οποίοι επαίσχυντα χρεοκόπησαν εντελώς κατά τη διάρκεια του πολέμου.

Το επαναστατικό πρόβλημα απαιτεί, πάνω απ' όλα στη Δυτική Ευρώπη, την εγκατάλειψη του πεδίου της αστικής δημοκρατίας, τη διάψευση ότι το αξίωμα της αστικής τάξης ότι ο πολιτικός αγώνας που διεξάγεται έξω από τον μηχανισμό του κοινοβουλίου είναι σφαλερός και ότι ο αγώνας για την κατάκτηση της εξουσίας πρέπει να πραγματοποιείται με έναν νέο τρόπο, με την άμεση επαναστατική δραστηριότητα.

Το κόμμα χρειάζεται μια νέα τεχνική οργάνωση, δηλαδή έναν νέο ιστορικό σχηματισμό. Αυτός πραγματοποιείται μέσω του Κομμουνιστικού Κόμματος, το οποίο, όπως λένε οι «Θέσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής για το ζήτημα του ρόλου του κόμματος», γεννήθηκε «στην εποχή της άμεσης πάλης για τη δικτατορία του προλεταριάτου» (Θέση 4).

Ο πρώτος μηχανισμός της αστικής τάξης που πρέπει να καταστραφεί, προτού προχωρήσουμε στην οικονομική οικοδόμηση του κομμουνισμού και δημιουργήσουμε τον νέο μηχανισμό του προλεταριακού κράτους που πρέπει να αντικαταστήσει τον κυβερνητικό μηχανισμό, είναι το κοινοβούλιο.

Η αστική δημοκρατία δρα μέσα στις μάζες με έμμεσους τρόπους άμυνας, ενώ ο κρατικός μηχανισμός είναι έτοιμος για να εφαρμόσει άμεσα μέτρα βίας που τίθενται σε ισχύ αμέσως μόλις αποτύχουν οι τελευταίες προσπάθειές της να σύρει το προλεταριάτο στο πεδίο της νόμιμης δημοκρατικής πολιτικής.

Συνεπώς, έχει εξαιρετική σημασία να αποκαλύψουμε αυτό το τέχνασμα της αστικής τάξης και να δείξουμε στις μάζες την όλη απάτη του αστικού κοινοβουλευτισμού.

Ακόμα και πριν από τον παγκόσμιο πόλεμο η πρακτική των παραδοσιακών Σοσιαλιστικών Κομμάτων είχε προκαλέσει μια αντικοινοβουλευτική αντίδραση μέσα στις γραμμές του προλεταριάτου: η αναρχοσυνδικαλιστική αντίδραση που αρνήθηκε την αξία κάθε πολιτικής δραστηριότητας προκειμένου να επικεντρώσει τη δραστηριότητα του προλεταριάτου στο πεδίο της οικονομικής οργάνωσης και, η οποία, κατ' αυτόν τον τρόπο, διαδίδει την ψευδή ιδέα ότι δεν υπάρχει πολιτική δραστηριότητα εκτός από την εκλογική και κοινοβουλευτική δράση. Αυτή η ιδέα πρέπει να καταπολεμηθεί, όπως πρέπει να καταπολεμηθούν και οι σοσιαλδημοκρατικές αυταπάτες. Αυτή η αντίληψη βρίσκεται πολύ μακράν της πραγματικής επαναστατικής μεθόδου και οδηγεί το προλεταριάτο σε έναν λανθασμένο δρόμο στον αγώνα για την απελευθέρωσή του.

Απαιτείται η μέγιστη σαφήνεια στην προπαγάνδα. Οι μάζες χρειάζονται έναν σαφή και απλό τρόπο έκφρασης.

Εκκινώντας από τις μαρξιστικές αρχές προτείνουμε, σε χώρες όπου το δημοκρατικό καθεστώς έχει προ πολλού αναπτυχθεί, η ζύμωση για τη δικτατορία του προλεταριάτου να στηρίζεται στη διάδοση του μπούκοτάζ των εκλογών και των αστικών δημοκρατικών οργάνων.

Η μεγάλη σημασία που αποδίδεται στην εκλογική δραστηριότητα εμπεριέχει, επί του πρακτέου, έναν διπλό κίνδυνο: από τη μια μεριά, δίδει την εντύπωση ότι αυτή είναι η κύρια δραστηριότητα και, από την άλλη, απορροφά όλες τις δυνάμεις του κόμματος, παραλύοντας το έργο όλων των άλλων τομέων του κόμματος. Οι σοσιαλδημοκράτες δεν είναι οι μόνοι που αποδίδουν μεγάλη σημασία στις εκλογές. Ακόμα και οι «Θέσεις» που προτάθηκαν από την Εκτελεστική Επιτροπή λένε ότι είναι σημαντικό να χρησιμοποιούμε όλα τα μέσα ζύμωσης στις εκλογικές εκστρατείες (Θέση 15).

Η οργάνωση του κόμματος που ασκεί εκλογική δραστηριότητα προσλαμβάνει έναν εντελώς ειδικό τεχνικό χαρακτήρα που είναι εντελώς διαφορετικός από την οργάνωση που αντιστοιχεί στις νόμιμες και παράνομες επαναστατικές ανάγκες. Το κόμμα χωρίζεται σε έναν αριθμό εκλογικών επιτροπών που ασχολούνται αποκλειστικά με την προετοιμασία και την κινητοποίηση των εκλογέων. Αν το εν λόγω κόμμα είναι ένα παλιό σοσιαλδημοκρατικό κόμμα που έχει προσχωρήσει στο κομμουνιστικό κίνημα, υπάρχει ένας μεγάλος κίνδυνος ως προς την πραγματοποίηση της κοινοβουλευτικής δραστηριότητας όπως αυτή ασκείτο προηγουμένως. Επ' αυτού διαθέτουμε πάμπολλες αποδείξεις.

Όσον αφορά τις «Θέσεις» που παρουσιάστηκαν και υποστηρίχτηκαν από τους εισηγητές τους, έχω να παρατηρήσω ότι αυτών προηγείται μια ιστορική εισαγωγή με την οποία συμφωνώ σχεδόν εξ ολοκλήρου ως προς το πρώτο μέρος της. Λέει εκεί ότι η Πρώτη Διεθνής χρησιμοποιούσε τον κοινοβουλευτισμό για λόγους ζύμωσης, προπαγάνδας και κριτικής. Αργότερα, στη Δεύτερη Διεθνή, εκδηλώθηκαν οι βλαβερές συνέπειες του κοινοβουλευτισμού, οι οποίες οδήγησαν στον ρεφορμισμό και στην ταξική συνεργασία. Το συμπέρασμα που εξάγεται από την εισαγωγή είναι ότι η Κομμουνιστική Διεθνής πρέπει να επανέλθει σε αυτή την κοινοβουλευτική τακτική με σκοπό να κατα-

στραφεί ο κοινοβουλευτισμός εκ των ένδον. Επομένως, η Κομμουνιστική Διεθνής πρέπει, εάν υιοθετήσει την ίδια θεωρία με την Πρώτη Διεθνή, να λάβει υπόψη της τις εντελώς διαφορετικές ιστορικές συνθήκες και να αναπτύξει μια εντελώς διαφορετική δραστηριότητα, δηλαδή να μην συνεργαστεί με την αστική δημοκρατία.

Έτσι, το πρώτο μέρος των «Θέσεων» που ακολουθούν δεν έρχεται κατά κανέναν τρόπο σε αντίθεση με τις ιδέες που υποστηρίζω. Η διαφωνία αρχίζει μονάχα όταν τίθεται το ζήτημα της χρησιμοποίησης της εκλογικής εκστρατείας και του κοινοβουλευτικού βήματος για μαζικές δράσεις. Δεν απορρίπτουμε τον κοινοβουλευτισμό επειδή πρόκειται για ένα νόμιμο μέσο. Όμως, αυτός δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί με τον ίδιο τρόπο όπως συμβαίνει με τον Τύπο, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι κτλ. Εδώ πρόκειται για μέσα δράσης, εκεί για έναν αστικό θεσμό που πρέπει να αντικατασταθεί από προλεταριακούς θεσμούς, από τα εργατικά σοβιέτ. Δεν σκεφτόμαστε καθόλου να εγκαταλείψουμε τη χρήση του Τύπου, της προπαγάνδας κτλ. μετά την επανάσταση, αλλά σκοπεύουμε, πριν από οτιδήποτε άλλο, να καταστρέψουμε τον δημοκρατικό μηχανισμό και στη θέση του να εγκαθιδρύσουμε τη δικτατορία του προλεταριάτου.

Δεν υποστηρίζουμε καθόλου επίσης τη γνωστή επιχειρηματολογία κατά των «ηγετών» του κινήματος. Εδώ δεν μπορεί να τεθεί κανένα ζήτημα ότι οι ηγέτες μπορούν να καταργηθούν.. Το ξέρουμε καλά, και το λέγαμε πάντοτε στους αναρχικούς, ήδη πριν τον πόλεμο, ότι δεν είναι αρκετή η απόρριψη του κοινοβουλευτισμού για να καταργηθούν οι ηγέτες. Θα έχουμε πάντοτε ανάγκη από αυτούς ως προπαγανδιστές, δημοσιογράφους κτλ.

Ασφαλώς, σε μια επανάσταση είναι αναγκαίο ένα συγκεντρωτικό κόμμα που καθοδηγεί τη δράση της εργατικής τάξης. Φυσικά, αυτό το κόμμα έχει επίσης ανάγκη από ηγέτες. Όμως, ο ρόλος του κόμματος και ο ρόλος αυτών των ηγετών είναι εντελώς διαφορετικός απ' ότι στους σοσιαλδημοκράτες. Το κόμμα κατευθύνει την προλεταριακή δράση υπό την έννοια του ότι πραγματοποιεί την πιο επικίνδυνη δουλειά που απαιτεί τις μεγαλύτερες θυσίες. Οι ηγέτες του κόμματος δεν είναι μονάχα οι ηγέτες της νικηφόρας επανάστασης· είναι και οι πρώτοι που, σε περίπτωση ήττας, θα πέσουν κάτω από τα χτυπήματα του εχθρού. Η θέση τους είναι εντελώς διαφορετική από εκείνη των κοινοβουλευτικών ηγετών, που καταλαμβάνουν τις πιο επωφελείς θέσεις μέσα στην αστική κοινωνία.

Μας λένε: «Μπορεί κανείς να διεξάγει προπαγάνδα και από το βήμα του κοινοβουλίου». Θα ήθελα να απαντήσω σ' αυτό με ένα επιχείρημα κάπως παιδιάστικο. Ό,τι λέει κάποιος πάνω στο βήμα του κοινοβουλίου επαναλαμβάνεται από τον Τύπο. Αν πρόκειται για τον αστικό Τύπο, καθετί θα διαστρεβλωθεί. Αν πρόκειται για τον δικό μας Τύπο, τότε είναι χάσιμο χρόνου να λέει κανείς από το βήμα αυτά που αργότερα θα τυπωθούν.

Τα στοιχεία που παρέθεσε ο ομιλητής δεν αντικρούουν τις «Θέσεις» μας. Ο Λήμπκνεχτ έδρασε στο Ράιχσταγκ σε μια εποχή όπου αναγνωρίζαμε τη δυνατότητα κοινοβουλευτικής δράσης, πολύ

περισσότερο από το γεγονός του ότι αυτό δεν ήταν τότε ένα ζήτημα έγκρισης του ίδιου του κοινοβουλευτισμού αλλά κριτικής στην αστική εξουσία.

Εάν, όμως, βάλουμε στη μια μεριά της ζυγαριάς τον Λήμπκνεχτ και τον Χέγκλουντ και λίγες άλλες περιπτώσεις επαναστατικής δράσης μέσα στο κοινοβούλιο απέναντι σε ολόκληρο το μέγεθος της προδοσίας των σοσιαλδημοκρατών, τότε το αποτέλεσμα θα είναι εντελώς δυσμενές για τον επαναστατικό κοινοβουλευτισμό.

Η κοινοβουλευτική δραστηριότητα των Μπολσεβίκων στη Δούμα, στο Προκοινοβούλιο του Κερένσκυ και στη Συντακτική Συνέλευση πραγματοποιήθηκε κάτω από εντελώς διαφορετικές συνθήκες από αυτές υπό τις οποίες εμείς προτείνουμε την εγκατάλειψη της κοινοβουλευτικής τακτικής. Δεν θα επανέλθω εδώ πάνω στη διαφορά που υπάρχει μεταξύ της ανάπτυξης της επανάστασης και της επανάστασης σε άλλες αστικές χώρες.

Δεν είμαι επίσης υπέρ της ιδέας ότι πρέπει να χρησιμοποιούνται οι εκλογές για τους αστικούς θεσμούς της κρατικής τοπικής διοίκησης. Δεν μπορώ, όμως, να παραβλέψω ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα. Εννοώ τη χρησιμοποίηση της προεκλογικής εκστρατείας με σκοπό τη ζύμωση και την προπαγάνδα για την κομμουνιστική επανάσταση. Όμως, αυτή η ζύμωση θα είναι κατά πολύ πιο αποτελεσματική και ισχυρή εάν κηρύξουμε στις μάζες το μοϊκοτάρισμα των αστικών εκλογών.

Εξάλλου, είναι αδύνατον να προβλέψουμε σε τι θα συνίσταται η διαλυτική τακτική που θα έπρεπε να πραγματοποιήσουν οι κομμουνιστές μέσα στο κοινοβούλιο. Ο εισηγητής μάς πρότεινε να καταρτίσουμε ένα προσχέδιο κανόνων σχετικά με τη δραστηριότητα των κομμουνιστών μέσα στο αστικό κοινοβούλιο. Δηλαδή, ούτως ειπείν, την πιο καθαρή ουτοπία. Δεν θα αναπτυχθεί ποτέ μια κοινοβουλευτική δραστηριότητα που αντιφάσκει με τις αρχές του κοινοβουλευτισμού και πηγαίνει πέρα από τα όρια των κοινοβουλευτικών κανόνων.

Και τώρα λίγα λόγια πάνω στα επιχειρήματα που παρουσιάστηκαν από τον σύντροφο Λένιν στη μπροσούρα του πάνω στον «αριστερό» κομμουνισμό.

Νομίζω ότι δεν μπορεί κανείς να κρίνει την αντικοινοβουλευτική τακτική μας με τον ίδιο τρόπο με εκείνη που απαιτεί την αποχώρηση από τα συνδικάτα. Το συνδικάτο, όσο σαθρό κι αν είναι, είναι, ωστόσο, ένα εργατικό περιβάλλον. Η αποχώρηση από τα σοσιαλδημοκρατικά συνδικάτα αντιστοιχεί στην αντίληψη των συνδικαλιστών που θα ήθελαν να συγκροτήσουν όργανα επαναστατικής πάλης διαφορετικού οικονομικού τύπου.

Από μαρξιστική σκοπιά αυτό είναι ένα λάθος που δεν έχει καμία σχέση με τα επιχειρήματα πάνω στα οποία στηρίζεται ο αντικοινοβουλευτισμός μας.

Οι «Θέσεις», ωστόσο, δηλώνουν ότι το ζήτημα του κοινοβουλευτισμού είναι μονάχα ένα δευτερεύον για την κομμουνιστική επανάσταση. Όμως, στο ζήτημα των συνδικάτων τα πράγματα είναι διαφορετικά.

Δεν νομίζω ότι από την αντίθεση στην κοινοβουλευτική δράση μπορεί κανείς να κάνει μια οριστική κρίση για συντρόφους ή για Κομμουνιστικά Κόμματα με βάση την αντίθεσή τους στην κοινοβουλευτική δραστηριότητα. Ο σύντροφος Λένιν περιγράφει μια κομμουνιστική τακτική κρίνοντας από την πλατειά δραστηριότητά του, με βάση μια πολύ προσεκτική ανάλυση της κατάστασης του αστικού κόσμου και σε αυτήν προτείνει η εμπειρία της Ρώσικης Επανάστασης να εφαρμοστεί στις καπιταλιστικές χώρες.

Τονίζει επίσης την ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι διαφορές μεταξύ των διαφόρων χωρών.

Δεν θα επιχειρήσω εδώ να ασχοληθώ με τη μέθοδό του.

Θα ήθελα μονάχα να σημειώσω ότι ένα μαρξιστικό κίνημα στις δημοκρατικές δυτικές χώρες απαιτεί μια τακτική πολύ πιο άμεση από αυτή που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια της Ρώσικης Επανάστασης.

Ο σύντροφος Λένιν μάς κατηγορεί ότι προσπαθούμε να αποφύγουμε το πρόβλημα της κομμουνιστικής δράσης μέσα στο κοινοβούλιο, επειδή το σύνθημά του μας φαίνεται πιο δύσκολο και επειδή η αντικοινοβουλευτική τακτική απαιτεί την ελάχιστη προσπάθεια.

Είμαστε απολύτως σύμφωνοι ότι τα καθήκοντα της προλεταριακής επανάστασης είναι πολύ μεγάλα και δύσκολα. Είμαστε πεπεισμένοι ότι εάν, αφού ασχοληθούμε με το πρόβλημα της κοινοβουλευτικής δράσης, προχωρήσουμε στη συζήτηση και στην απόφαση άλλων πιο σημαντικών προβλημάτων, δεν θα έχουμε κάνει ακόμη καμία πρόοδο και ότι η επίλυσή τους δεν θα είναι τόσο απλή όσο νομίζουμε.

Δεν διστάζουμε μπροστά σε καμιά δυσκολία. Σημειώνουμε μόνο ότι οι οπορτουμιστές κοινοβουλευτικοί, που χρησιμοποιούν επίσης μια εύκολη τακτική, δεν είναι γι' αυτό τον λόγο λιγότερο φορτωμένοι με δουλειά από την κοινοβουλευτική τους δραστηριότητα.

Από αυτό συμπεραίνουμε ότι θα χρειαστούμε τεράστια προσπάθεια και άοκνη δραστηριότητα για την επίλυση των προβλημάτων του κομμουνιστικού κοινοβουλευτισμού σύμφωνα με τις προτεινόμενες «Θέσεις» (εάν υιοθετήσουμε αυτή τη λύση) και ότι κατόπιν θα απομείνει λίγη ενέργεια και λίγοι πόροι για μια πραγματικά επαναστατική δραστηριότητα.

Μέσα στον αστικό κόσμο δεν μπορεί κανείς να διέλθει από εκείνα τα στάδια στο πολιτικό πεδίο που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν μονάχα μετά την επανάσταση, διαμέσου του οικονομικού μετασχηματισμού του καπιταλισμού σε κομμουνισμό.

Η μεταβίβαση της εξουσίας των εκμεταλλευτών στα θύματα της εκμετάλλευσης φέρνει μαζί του την αλλαγή του μηχανισμού εκπροσώπησης. Ο αστικός κοινοβουλευτισμός πρέπει να αντικατασταθεί από το σοβιετικό σύστημα. Το παλιό δημοκρατικό προσώπειο της ταξικής πάλης πρέπει να κομματιαστεί ώστε να είναι δυνατό να μπορέσουμε να περάσουμε στην άμεση επαναστατική δράση.

Αυτή είναι η άποψή μας για τον κοινοβουλευτισμό, μια άποψη που βρίσκεται σε πλήρη αρμονία με την επαναστατική μαρξιστική μέθοδο.

Μπορώ να κλείσω με μια άποψη που έχουμε από κοινού με τον σύντροφο Μπουχάριν. Αυτό το ζήτημα δεν μπορεί και δεν πρέπει να οδηγήσει σε ένα σχίσμα μέσα στο μαρξιστικό κίνημα.

Αν η Κομμουνιστική Διεθνής αποφασίζει να επωμισθεί τη δημιουργία ενός κομμουνιστικού κοινοβουλευτισμού, εμείς θα υποταχθούμε στην απόφασή της. Δεν νομίζουμε ότι αυτό το σχέδιο θα επιτευχθεί, αλλά δηλώνουμε ότι δεν θα κάνουμε τίποτε για να αποτύχει αυτό το έργο.

Εύχομαι το επόμενο Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς να χρειάζεται να συζητήσει τα αποτελέσματα της κοινοβουλευτικής δράσης, αλλά περισσότερο να εξετάσει τη νίκη της κομμουνιστικής επανάστασης σε ένα μεγάλο αριθμό χωρών. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, τότε εύχομαι στον σύντροφο Μπουχάριν να μπορέσει να μας παρουσιάσει μια εικόνα του κομμουνιστικού κοινοβουλευτισμού λιγότερο θλιβερή από αυτή με την οποία αναγκάστηκε να αρχίσει την εισαγωγή του αυτή τη φορά.

Δευτερολογία του εκπροσώπου της Ιταλικής Αποχικής Φράξιας

Οι αντιρρήσεις του συντρόφου Λένιν στις θέσεις και στα επιχειρήματα που παρουσίασα έχουν ανοίξει ορισμένα πολύ ενδιαφέροντα ζητήματα, που δεν θέλω εδώ να τα θίξω και που αναφέρονται στο πρόβλημα της μαρξιστικής τακτικής στην ολότητά του.

Χωρίς αμφιβολία, τα κοινοβουλευτικά γεγονότα και οι υπουργικές κρίσεις βρίσκονται σε στενή σχέση με την ανάπτυξη της επανάστασης και την κρίση της αστικής οργάνωσης. Ωστόσο, για να έχει η προλεταριακή πολιτική δράση κάποια επίδραση στα γεγονότα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας τη αντιλήψεις της μεθόδου που οδήγησαν τη μαρξιστική Αριστερά του διεθνούς σοσιαλιστικού κινήματος, ακόμη και πριν από τον πόλεμο, να απορρίψει τη συμμετοχή σε υπουργεία και στην κοινοβουλευτική υποστήριξη αστικών κυβερνήσεων, παρ' όλο που αυτές ήταν, αναμφίβολα, μέσα για την άσκηση επίδρασης πάνω στην εξέλιξη των γεγονότων.

Είναι η αναγκαιότητα της ενοποίησης των επαναστατικών δυνάμεων της εργατικής τάξης σε μια οργάνωση για την τελική πάλη για τον κομμουνισμό αυτή που οδηγεί σε μια τακτική που στηρίζεται σε ορισμένους γενικούς κανόνες δράσης, ακόμη κι αν αυτές μπορούν να θεωρούνται ότι είναι τόσο απλές και ανεπαρκώς ευέλικτες.

Πιστεύω ότι η σημερινή ιστορική αποστολή μάς οδηγεί σε μια νέα τακτική η οποία καθορίζεται από τις συνθήκες, δηλαδή την απόρριψη της συμμετοχής στα κοινοβούλια, που δεν είναι πλέον ένα μέσο επιρροής πάνω στα γεγονότα υπό μια επαναστατική έννοια.

Μας λένε ότι το τακτικό πρόβλημα μιας κοινοβουλευτικής κομμουνιστικής δράσης, υποταγμένης στην πειθαρχία του κόμματος, πρέπει να επιλυθεί, διότι θα πρέπει, μετά την επανάσταση, να ξέρουμε και να μπορούμε να οργανώσουμε τους κάθε είδους θεσμούς χρησιμοποιώντας ανθρώπους προερχόμενους από αστικό ή ημι-αστικό περιβάλλον. Ένα τέτοιο επιχείρημα θα μπορούσε εξίσου να χρησιμοποιηθεί για να υποστηριχτεί ότι είναι χρήσιμο να έχουμε σοσιαλιστές υπουργούς σε ένα καθεστώς αστικής κυριαρχίας.

Αλλά δεν είναι η στιγμή για να προχωρήσουμε βαθύτερα σε αυτό το ζήτημα. Περιορίζομαι, λοιπόν, να δηλώσω ότι διατηρώ τις απόψεις μου επί του θέματος που μας απασχολεί και ότι είμαι περισσότερο από ποτέ άλλοτε πεπεισμένος ότι η Κομμουνιστική Διεθνής δεν θα πετύχει ποτέ να πραγματοποιήσει μια δράση που είναι κοινοβουλευτική και, ταυτόχρονα, επαναστατική.

Τέλος, εφόσον αναγνωρίστηκε ότι οι θέσεις που παρουσιάζω βασίζονται πάνω σε αρχές καθαρά μαρξιστικές και δεν έχουν τίποτε το κοινό με τα αναρχικά και συνδικαλιστικά επιχειρήματα κατά του κοινοβουλευτισμού, ελπίζω ότι θα ψηφιστούν από αυτούς τους αντικοινοβουλευτικούς συντρόφους που τις αποδέχονται στο σύνολό τους και υπό το πνεύμα τους, γιατί εγγράφονται στις μαρξιστικές αντιλήψεις οι οποίες αποτελούν την ουσία τους.